

EN FANDENS BESTILLING

Der må findes forklaringer på, hvorfor Freuds begreber har vundet så meget indpas i vores forholden os til os selv og hinanden. En ny bog leverer nogle af dem – og endnu flere spørgsmål.

Freud er født for 150 år siden, og han er død.

Han har næppe overlevet sig selv, men tiden synes at have båret noget freudiansk videre, for så vidt at psykologien ikke til alle tider undslipper hans overvejelser og hypoteser lige elegant og overbevisende.

Som psykolog bevæger man sig ofte rundt i opståede kulturer, der insisterende vedholder, at psykologien bærer rundt på mængder af almen viden/common sense. Som en virus har adskillige af de begreber, Freud forsøgte så subtilt at indkredse, indhentet os i tiden. "Jeg er paranoid, depressiv, aggressiv, narcissist, ødipal, hysterisk" – you name it. Spørgsmålet er, om vi forstår os selv og hinanden eller noget overhovedet, når vi definerer vores psykologiske viden ud fra common sense.

Svaret blæser ikke i vinden. Det findes – i Jean-Christian Delay og Elisabet Holst (red.): "En Fandens bestilling". Som et spørgsmål.

Appellerende

Bogen er et forsøg på at udtrykke noget, som titlen antyder er fandens besværligt. Det gør bogen umulig, spændende, udfordrende, irriterende, morsom, teoretiserende, højtravende, tankevækkende, postulerende og en masse andet modsatrettet afhængigt af læserens subjektivitet, læserens humør og læserens evne til koncentration. Det afgørende for mig som læser er, at bogen er et ihærdigt for-

søg, og at den tager sin opstillede opgave påfaldende alvorligt.

Da bogen er en samling skrifter, spænder den vidt og bredt: Fra mulige banaliteter til umulige erkendelser. Den kan læses som en hurtig overfladisk appetitvækker eller som en lang krævende kompleks samling af meget forskellige tilgange til dette Fandens besværlige Ubevidste.

Hvad bogen præcist handler om, ved jeg ikke; men bogens redaktører giver et omfattende og fremragende bud i bogens forord. Og jeg vil hævde, at *enhver* psykolog kan identificere sig dele af bogens indhold, alt afhængigt af hvad

den enkelte psykolog måtte være aktuelt optaget af. Hvilket må siges at være appellerende.

Nødvendigt onde

Igennem hele bogen har bogens skribenter gjort sig overordentlig umage for at være præcise og etiske i forhold til det, de skriver noget om. En fryd at opleve i enhver form for læsning. Der er brugt tid på denne bog. Hver skribent bidrager med besværlige refleksioner – inklusiv Freud selv, som har fået ordet via en oversættelse af en af sine mere interessante tekster.

Om end bogen til tider er umådelig

irriterende, fordi den favner rigtig meget i mange meget forskellige niveauer, så er den relevant. Den perspektiverer det Ubevidste i diverse terapeutiske diskurser. For en psykolog er den derfor et nødvendigt Fandens onde; der oven i købet indeholder en særlig bonus ved det, at den giver en ikke forudsigelig eftertanke.

Bogen insisterer højlydt på, at vi som behandlere og som mennesker må *forholde os*. Forholde os til os selv og vores

indbyrdes forhold både i klinikken og i kulturen. Med nysgerrighed og med besvær.

Omdrejningspunktet bliver naturligvis det vedholdende paradoks i denne insisteren. For hvorledes forholder vi os til det Ubevidste, når det ikke er bevidst tilgængeligt, og hvordan undgår vi at forholde os til det Ubevidste når det bestandig ytrer sig i klinikken og i kulturen. Det tilbagevendende og genkendelige paradoks. Som en freudiansk tryk

vugge sejler vi frem og tilbage. Der *må* findes forklaringer på, hvorfor i al verden Freuds begreber har vundet så meget indpas i vores forholden os til os selv og hinanden. Hvorfor præsenteres det Ubevidste i flere sammenhænge som et common sense fænomen?

Bogen rejser flere spørgsmål, der er bedre end de fleste svar, som jeg er stødt ind i mit forsøg på at forstå det Ubevidste.

Mie Aagaard

Bogdata:

Jean-Christian Delay og Elisabet Holst
(red.): "En Fandens bestilling
– kan vi slippe for det ubevidste".
Frydenlund, 2006, 222 sider, 269 kr.